

## Mitä palveluita kotoutumisen alkuvaihe voisi sisältää?

### Monikielinen ohjaus ja neuvonta

### Alkukartoitus

- Elämäntilanne ja tavoitteet
- Koulutus- ja työhistoria
- Opiskeluvaikeudet
- Kielitaito
- Ammatillinen osaaminen
- Muu osaaminen ja erityisaidot
- Palvelutarve
- Työ- ja toimintakyky
- Motivaatio

- **Kotoutumissuunnitelman laatiminen ja päivittäminen**
  - Konkreettisten tavoitteiden ja välitavoitteiden asettaminen
  - Suunnitelman seuranta ja päivittäminen
  - Koko perheen huomioiminen

### • Monikielinen yhteiskunta-orientaatio

- **Tarvittava yksilöllinen arjen hallinnan ja asettautumisen tuki**

- **Uraohjaus ja ammatinvalinnan tuki**
  - Yksilö- ja ryhmäohjaus
  - Digitaalisuuden ja etäohjauksen kehittäminen

### • Vertaistuki, mentorointi

### • Järjestöjen toimintaan tutustuminen

- **Kotoutumiskoulutus, lukutaitokoulutus ja aikuisten perusopetus**

## Mitä muita palveluita kotoutumisen edistämiseen tarvitaan tarpeen mukaan?

- **Ammatillinen koulutus**

- **Korkeakouluopinnot**

- **Pätevyötyimis- ja täydennyskoulutus**

- **Työvoimapalvelut** (mm. työelämävalmennus, työkokeilu)

- **Työnhaun ja verkostoitumisen tuki**

- **Osaamisen kehittäminen työpaikoilla ja työn ohessa**

- **Peruspalvelut** (perhepalvelut, SOTE ml. psykososiaalinen tuki)

- **Kuntoutuspalvelut ja kuntouttava työtoiminta**

- **Muut yksilön tarvitsemat palvelut**

- **Kotoutumista edistävä sosiaalityö**

## Miten kotoutumisen palveluita voisi kehittää asiakaslähtöisemmiksi?

**Palveluiden käyttäjälähtöisyyden lisääminen**  
tukemaan maahanmuuttajan omaa toimijuutta

**Palveluiden ja vastuiden selkeyttäminen**

**Ohjauksen saatavuuden, riittävyyden ja pitkäjänteisyyden vahvistaminen**, erityisesti nivelvaiheissa

**Verkostojen vahvistaminen ja yhteiskunnan vastaanottavuuden kehittäminen**

- **Alueellisten ratkaisujen** kehittäminen

- **Osaamisen tunnistaminen täydentyvänä prosessina** ja tiedon kumuloituminen

- **Palveluiden yhteensovittaminen ja jalkauttaminen** työpaikoille

- **Eri asiakasryhmien tarpeisiin** vastaava palveluvalikoima

- **Asiakasnäkökulman** tuominen osaksi palveluiden kehittämistä, **kokemusasiantuntijoiden** hyödyntäminen

## Millaisia tavoitteita kotoutumisen edistämiseksi voisi eri vaiheissa asettaa?

- Oman **toimijuuden** vahvistuminen

- Olemassa olevan **osaamisen ja sen kehittämistarpeiden tunnistaminen** suomalaisessa yhteiskunnassa

- Kotoutumiseen ja työllistymiseen liittyvien **tavoitteiden** ja osaamisen kehittämiseen liittyvien **tarpeiden selkeytyminen**

- **Työllistyminen**

- **Arjen perusrakenteet** kunnossa (ml. asuminen, palvelutarpeisiin vastataan)

- Suomen tai ruotsin **kielen taito, yhteiskunnan tuntemuksen** lisääntyminen (ml. oikeudet ja velvollisuudet)

- **Ammatillisen osaamisen** täydentyminen ja **työelämäkontaktien** syntyminen

- **Osallisuuden** vahvistuminen, **verkostojen** kehittyminen

- **Koko perheen hyvinvoinnin** lisääntyminen

- Huomioidaan, että tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavat **yksilön omat lähtökohdat, saatavilla oleva tuki** ja **yhteisön vastaanottavuus**